

СЦЕНАРНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Єрмаков О.Ю.

**доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Костецька І.І.**

**кандидат економічних наук,
Національний університет «Острозька академія»**

Постановка проблеми. Сільський розвиток є одним із сучасних напрямків державної аграрної політики України. Основна мета полягає у виведенні сільських територій на якісно новий рівень розвитку, для забезпечення комплексного збалансованого вирішення соціально-економічних завдань суспільства. Як результат, виникає потреба в формуванні більш сучасної моделі прогнозування сільського розвитку із врахуванням основних еволюційних підходів. В час воєнних дій на території України проблема постає більш вагомюю. Тому вектор розвитку повинен опиратися на інструментах моделювання і прогнозування для визначення пріоритетних напрямків національної політики з питань сільського розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Суттєвий практичний внесок у дослідження тематики зробили українські вчені, зокрема: Борщевський В. В. [1], Гончаренко І. В. [2], Єрмаков О. Ю. [3], Корінець Р.Я. [4]. Особливої актуальності дослідження набуває в сучасних умовах високого ступеня невизначеності під впливом військових дій російської федерації на території України.

Мета та завдання дослідження – встановити результативність сценарного методу при оцінці і ефективній реалізації стратегії розвитку громади визначенні впливу на сільський розвиток.

Виклад основного матеріалу. Одним із найбільш значимих методів прогнозування, особливо за умови, що соціальна поведінка та якісні змінні відіграють помітну роль, є метод сценаріїв – багатоетапна процедура, що представляє комбінацію багатьох методів, підібраних індивідуально для кожного завдання прогнозування, але з дотриманням певних принципів. Тому для

детального дослідження обрано Стратегію розвитку Добротвірської сільської громади Львівської області, а запропоновану методику дослідження можна буде імплементувати для будь якого рівня територіального поділу. Основними критеріями для вибору об'єкта було: територіальна розміщеність, сільська громада, наявна діюча стратегія, розроблених кілька пріоритетних напрямків розвитку громади (багатофункціональність).

На основі обраного методу, який базується на песимістичному, нейтральному і оптимістичному прогнозі розроблено бальну систему для визначення впливу сильних та слабких сторін на реалізацію конкретного завдання в стратегії розвитку. Відповідно до проведеного аналізу можемо зауважити, що реалізація стратегії загалом і обох стратегічних цілей суттєво залежить від використання можливостей і нейтралізації загроз зовнішнього середовища. Результат представлено в таблиці 1, де проведено агрегацію балів для переходу до оцінки ймовірної реалізації стратегічних цілей за різних сценаріїв розвитку зовнішнього середовища.

Таблиця 1

Оцінка ймовірності реалізації стратегічних цілей за різних сценаріїв розвитку зовнішнього середовища

Стратегічна ціль	Реалістичний	Оптимістичний	Песимістичний
1. Розвинута, конкурентоздатна економіка та інвестиції	3	14	-15
2. Висока якість життя, комфортні умови та добробут	10	11	5
Загалом	13	25	-10

Отже, за представленими результатами в таблиці 1, можемо стверджувати, що реалізація стратегії загалом і обох стратегічних цілей суттєво залежить від використання можливостей і нейтралізації загроз зовнішнього середовища. Особливо високою є волатильність балів за різних сценаріїв для Стратегічної цілі №1 – Розвинута, конкурентоздатна економіка та інвестиції. Представлений метод оцінки реалізації стратегії за допомогою сценарного методу на прикладі однієї громади може використовуватися як модель в інших територіальних громадах

для прогнозу реалістичності стратегії і підвищення її ефективності впровадження.

Висновки. Дослідження показало важливість адаптації європейських еволюційних підходів до національних умов з метою забезпечення сталого розвитку сільських територій. Застосування сценарного методу дозволило оцінити вплив зовнішніх загроз та можливостей на реалізацію стратегічних цілей, як у випадку з Добротвірською громадою Львівської області. Висока волатильність результатів за різних сценаріїв вказує на необхідність гнучкого підходу до планування і моделювання розвитку. Модель оцінки на основі сценаріїв може бути ефективно застосована в інших громадах, що підвищить результативність їх стратегій розвитку та сприятиме інтеграції України з європейською спільнотою.

Список використаних джерел

1. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України : монографія / НАН України, Ін-т регіональних досліджень ; наук. ред. В. В. Борщевський. Львів, 2012. 216 с. (Серія “Проблеми регіонального розвитку”).

2. Гончаренко І. В. Соціально-економічний розвиток сільських територій регіону: проблеми теорії та практики : монографія / НАН України. Інститут регіональних досліджень. Львів, 2009. 370 с.

3. Єрмаков О. Ю. Ресурсний потенціал сільських територій та особливості його відтворення і використання в аграрній сфері. Науковий вісник НУБіП України. 2011. Вип. 163. Ч. 3. С. 133-141.

4. Корінець Р. Сільський розвиток. Посібник для фахівців з аграрного та сільського розвитку територіальних громад. Київ 2023, - 158 с.